

הנושא את האשה פרק שנים עשר כתובות קד.

מסורת הש"ס

(א) צע"י יבא, (ב) [צפפוק
כתיב תשכזון], (ג) שזועות
מח, (ד) לעיל סז. סוטה יג.
(ה) ר"ה יג. מנחות קג.
(ו) [חולין קי. ע"ש פירש"י],

תורה אור השלם

1. יָבוֹא שָׁלוֹם יִנְחֹוּ עַל
מִשְׁכְּבוֹתֵם הַלֶּךְ נִכְחוֹ:
יִשְׁעִיה נֹז בִּי
2. אֵין שָׁלוֹם אָמַר יי
לְרָשָׁעִים:

יִשְׁעִיהָ מִזֶּכֶךְ
3. הֵן בָּלֶכְם קִדְוִי אֶשׁ
מֵאֲזִרִי וְיָקוּת לָכֹו בְּאֹור
אֶשְׁכֶם וּבִיָּקוּת בְּעֶרְתֶם
מִיָּדִי הִתְהָה זֹאת לָכֶם
לְמַעַצְבָה תִּשְׁכַּבְּכוּ:
יִשְׁעִיהָ נִי יֵא
4. מִמִּי נַעֲמַת רָדָה
וְהִשְׁכַּבָה אֶת עַרְלִים:
יִחְזַקֵּאל לֵב יֵט

גליון הש"ס

גמ' שיבופו עליונים. עין
בר"ן נדרים דף מ' ע"א:
שם אין שלום אמר ה'.
5"ל אלהי (ישעיה נ):

מוסף רש"י

כל זמן שהיא בבית
 אביה. שלא ירד ערש
 אולם המיטות שלו ועל
 זמן אולם (עשר נה).
 ובה כתובה עשרים
 השבוע שנים. ו
 שקמה יר על נן ו
 זמן מחמתו על חוספת
 (שם). מזה. אלהים שלא
 נבנה מחמתו. וירשה
 מדין. כתובה.
 וענין וזמן מחמתו.
 עד עשרים וחמש
 שנים. ו
 כ"ה שנים על חוספת
 הקדושה. דהיינו מן
 זמן שהיא בבית אביה.
 שלא נבנה מחמתו
 וירשה. וזמן מחמתו עד
 כ"ה שנים ולא לא חספת
 מחמתו (שבתות חס).
 ולפני גמלא שחננה.
 לפי כל המזל ישיטור
 משה (עשר נה). מכל
 נבוא (סוף נה). ו
 מרת חסמין כל הדין
 ממשלתו (ד"ה). ו
 קרשבו. מזה קטנה
 מזה. עד חמ' בשמיים
 בלע (שם).

תוספות רי"ד

מַתְנֵי זמן שהיה
בבית אביה גובה כוחתבת
עליוס וכו' שהיה ב"ה
בעלה גובה כ"ה עד כ"ה
שנה שיש כ"ה שנה
שתעשה שחבר כנגד
דברי ר"מ שאמר משום
רשב"א וזכאי כ"ה שהיה
בבית אביה גובה כ"ה
עליוס וכו' שהיה בבית
אביה גובה כוחתבת עד
כ"ה שנה מהה וירושאי
ומזכירין כ"ה שנה
פ"י כ"ה שהיה בבית אביה
שאינה נועתת בכנסיה
גובה כ"ה עליוס כ"ה אם
תוסיף לה מונוית בין אם
אין תוסיף לה כ"ה שהיה
בבית בעלה ויעונוית שנה
גובה כ"ה עד כ"ה שנה
אכל אם עברו כ"ה שנים
אברה כ"ה שיש אלא וכו'
בשם שיעור שתעשה טובה
וג"ח לעניים המזדמרים
בבית אביה כח כוחתב וזכאי
בכנסיה לזמן גלגול וזכאי

דמולוגי. דאזמירינ במסכת מגילה (דף א.) למה נקרא שמה לפורי שישבצ בראש ההר כליפור: **דעל כמה וימנין לביה הכסא.** דחולי מעיים הוה ליה: **והלך פפילין ומנה לבו וקא מעצר.** לחלוק ולהניח: **פפה ואמר.** הספד: **אראליס ומזוקיס.** מלאכים וזדיקים מזוקי ארץ:

[illegible]

גרם עניייה שזכרתי. שכחתי
 מועטת איזדה לרבי מאיר כטובה
 עושה ב"ה שנים: ומרסא צם
 צייטן. שהיה עשרה וכחתיבה
 מרובה תפסיד כתובתה כטובה של
 כ"ה שנים: לפוס גמלא שיחא.
 המשו לפי הגמל. אף כאן לפי עושרה
 טובתה: מהו שששש. לר"מ דטעמא
 משום טובה: שהששש שחשוב טובתה
 לחשבון כתובתה לפי חשבון השנים
 להפסיד לכל שנה אחת מעשרים וחמש
 בכתובתה אין לא שהתה כ"ה שנים
 אלא חציין או שלשים ורביעית.
 תשלם לשון חלוקה לפי חשבון הוא
 דמתן (מסות 97 ה.) משלשין בזמון
 ואין משלשין בזכות: כל מדה חכמים
 בן. העמידוה יחד ולא תמוט: אבל
 שטר כטובה ויאל. בזית דין מתחת
 ידה: גוצה כטובה לעולם. שאילו
 מחלתה הייתה מוסרת להם שטר
 הכטובה: שלא בזכרה. אם שחק
 עשרים וחמש שנים ולא מיחה על חובו
 לא הפסיד בן: אלא מהה צם אחולי
 היא. שהניח מתן כל השנים הללו
 וכטובתה אינה מלוה ולא חסרה
 בה ממון: לעולם דלא נקיט. הלכך
 דווקא בעל חוב הא אלמנה דלא
 נקטא שטרא אחילת. ודקשיא לך במאי
 גביא כשחייב מודה: שוין. בעלי
 ברייתא: גרופה הרי היא כבעל חוב.
 לגבות לעולם שלא בזכרה דוודאי
 לא מחלה: כשחייב מודה. שלא
 נתקבלה כתובתה: בר קווא. שם חכם:

בההיא פורתא אחילתא אמר
קורטוב אינו יכול למכול בהן
אביו ילא שנו אלא שאין שמו
לעולם ורבי אלעזר אמר אפיל
רב ששת יב"ח גובה שלא בה
בר אחולי הוא הא אלמנה א
עסקינן כשחייב מודה והאמר
במאי גביא אלא לאו דנקיטא
מודה יאמר רב נחמן בר
מחשיבין לה כח"ו ויעירו חכמים שמה שפנינו בך
אל שהתה כ"ה ושהתה חציה מהו שפסדינן יצוי כ'
כח כשעולה הטובה נכנס תכובתה דלאו בת גבי'
היא אמר רב הונא אמר רב תנא אמר מחשיבין
ושונין שביב"ה שנים מפורסות כל האין טענת פנינו טוב

יומנח תפילין. ואע"ג שס
יכולין לזכר היטב
מדאי והיה יודע היטב לזכר
קמנה. דאמרינן צמדרש ע

דמדליא ובסים אוירא ההוא יומא דנח נפשיה
 דרבי גזרו רבנן תעניתא ובעו רחמי ואמרי כל
 מאן דאמר נח נפשיה דר' ידקר בחרב סליקא
 אמתיה דרבי לאיגרא אמרה עליוני' מבקשין
 את רבי והתחתוני' מבקשין את רבי יהי רצון
 שיכופו תחתונים את העליונים כיון דחזאי
 כמה זימני דעייל לבית הכסא וחלץ תפלין
 וזמנא להו וקמצטער אמרה יהי רצון * שיכופו
 עליונים את התחתונים ולא הוו שתיק רבנן
 מלמביעי רחמי שקלה כוזא שדייא מאיגרא
 [לארעא] אישתיקו מרחמי ונח נפשיה דרבי
 אמרו ליה רבנן לבר קפרא זיל עיין אזל
 אשכחיה דנח נפשיה קרעיה ללבושיה
 ואהדריה לקרעיה לאחוריה פתח ואמר
 אראלים ומצוקים אחזו בארון הקדש נצחו
 אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקדש
 אמרו ליה נח נפשיה אמר להו אתון קאמריתו
 ואנא לא קאמינא בשעת פטירתו של רבי
 זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה אמר רבש"ע
 גלוי וידוע לפניך שיוגעי בעשר אצבעותי
 בתורה ולא נהגינא אפילו באצבע קטנה יהי
 רצון מלפניך שיהא שלום במנוחתי יצתה
 ב"ק ואמרה ייבא שלום ינוחו על משכבותם
 על משכבך מיבעי ליה מסייע ליה לר' חייא
 בר גמדא דאמר רבי חייא בר גמדא אמר ר'
 יוסי בן שאול בשעה שהצדיק נפטר מן
 העולם אומרים מלאכי השרת לפני הקב"ה
 רבש"ע צדיק פלוני בא אומר להם יבואו
 צדיקים ויצאו לקראתו ואומרים לו יבא בשלום
 ינוחו על משכבותם * אמר ר' אלעזר בשעה
 שהצדיק נפטר מן העולם שלש כיתות של
 מלאכי השרת יוצאות לקראתו אחת אומרת
 לו ^אבא בשלום ואחת אומרת הולך נכחו
 ואחת אומרת לו יבא שלום ינוחו על
 משכבותם בשעה שהרשע נאבד מן העולם
 שלש כיתות של מלאכי חבלה יוצאות
 לקראתו אחת אומרת ^באין שלום * אמר ה'
 לרשעים ואחת אומרת לו ^גלמעצבה * ישכב

וַאֲחַת אֲזָמְרַת לּוֹ יָרְדָּה וְהִשְׁכְּבָה אֶת עַרְלֵי אֲבִיהָ גֹבֵה כְּתוּבָתָהּ לְעוֹלָם כֹּל זֶמֶן שֶׁהָיָה עֲשָׂרִים וְחֲמֹשׁ שָׁנִים שִׁישׁ בִּכ"ה שָׁנִים שֶׁתַּעֲשֶׂי מֵאִיר שֶׁאֲמַר מִשּׁוּם רַש"ב ג' יוֹכֵחַ"א כֹּל זֶמֶן שֶׁ לְעוֹלָם כֹּל זֶמֶן שֶׁהָיָה בְּבֵית אֲבִיהָ גֹבֵה כָּרִי (א) מֵתָה יוֹרְשִׁיהָ מִזְכִּירִין כְּתוּבָתָהּ עַד עֲשָׂרִים וְלֶרֶב יוֹסֵף עֲנִיָּה שֶׁבִּיִּשְׂרָאֵל עַד עֲשָׂרִים וְחֲמֵלָה עֲשָׂרִים וְחֲמֹשׁ שָׁנִים אֲמַר לִיהָ ל' לָפֹם גְּמָלָא מֵהוּ שֶׁתִּשְׁלַשׁ תִּיקוּ: וְחֲכָמִים אֲמֹרִים כֹּל אֲתָאִי קוֹדֵם שְׁקִיעַת הַחֲמָה גֹבֵה כְּתוּבָתָהּ הָיָה אֵין (א) כֹּל מֵדַת חֲכָמִים כֵּן הָיָה בְּאַרְבָּעִים מֵרֶב רַב יְהוּדָה אֲמַר רַב הֶעִיד רַבִּי יִשְׁמַעֲאֵל בִּבְתוּבָה יוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵיהָ אֲבָל שְׁטָר כְּתוּבָה יֵשֶׁטְטֵר כְּתוּבָה יוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵיהָ אֵינָה גֹבֵה אֲלֵי יְדֵיהָ הֵיכִי דְּמִי אִי דְּלֹא נִקְטָ שְׁטָרָא בְּמֵאִי גָבִי אִם לֹתָא הוּא מוֹתִיב לֵהּ וְהוּא מִפְרָק לֵהּ ל'עוֹלָלָא (א) אֲלַעָא שׁוֹנִין גִּירוּשָׁה הֲרִי הֵיא כְּבַעַל חוֹב גִּירוּשָׁה הֵיא דְּלֹא בַת אַחוּלִי הֵיא הָא אִי חֲקַ תְּנִי רַב יְהוּדָה בְּרַ קֹזָא בְּמַתְנִיתָא

וּמִנֵּה תִפְּלִין. ואע"ג שחולי מעיים¹ פטורים מן התפילין לפי שאין יכולין ליהרר היטב ואכל ר' היה מנהיג עצמו בקדושה יותר ממדאי והיה יודע היטב ליהרר. מ"ר: **ל** נהניתי אפילו באבבע קטנה. דלמירין במדרש עד שאדם מתפלל כיננס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו

ומייתי הא עוצדל דרבי:
ומרתא בת ביתוס עשרים וחמש
 שנים. אמר לי רבי
 דהך פירכא ליתא אליבא דבר קפרא
 דאמר לקמן לא שוה אלף מנה ומאתים
 אבל תוספת אין לה לענין כתובה
 לאורייתא מרתא בת צייתוס וענייה
 שזישראל שוה אלף אליבא דר' יוחנן
 דאמר דלפילו תוספת אין לה איירי
 הכא ולי נראה דאליבא דרבי' איתא
 דהכא אליבא דרבי מאיר איירי ולקמן
 לא קאי בר קפרא אלף אליבא דרבנן
 דלמרי גובה כתובתה צבית אלא עד
 כ"ה שנים והוציל וספתה כל שנה
 מחלתה ואמר בר קפרא דדוקא מנה
 ומאתים מחלה אבל תוספת דהויא
 כמו מתנה בעלמא לא מחלה כמו
 שאר בעל חוב דלא מחיל אבל לרבי
 מאיר דמפסדה משום שיש בעשרים
 וחמש שנה שבעשה טובה כנגד
 כתובה אין חילוק בין תוספת למנה
 ומאתים דלפוס גמלא שיחנא דאי לא
 מינח הכי אלף אדר"מ קאי אם כן
 מדקאמר דתוספת יש לה אלמא לית
 ליה דלפוס גמלא שיחנא אם כן קשה
 לדידיה אלמנה דכתובתה מנה עד
 כ"ה שנים וצמולה דכתובתה מאתים
 עד כ"ה שנים ודומה לי דבר פשוט
 דאליבא דרבנן קאי לקמן דכולה
 סוגיא דלקמן מיירי אליבא דרבנן:
הי"ב דמי אי דא' נקביא כתובה
 במאי גביא. תימה אמאי לא

דייק כמו כן במתניתין במאי גביא
בשלא השהה כ"ה אלף לאו בנקיטא
כחוצה וקמני דמחלה בכו"ה וי"ל
דאמתי' ליכא למיפוך דאיכא למימר
דמתני' בעידי מיתה והא אליבא דרב
קיימא דלדעידה (לעי' פט:) אלמנה גביא
בעדי מיתה והא דקאמר אי דלא נקיט'
כחוצה בידה במאי גביא היינו גט
דכמאן דכתב ציה מנה ומתאים דמי
דלרב (סע) גרושה לא גביא אלף בגט:
אמר

מתני' כל זמן שהיא בבית
בית בעלה גובה כתובתה עד
טובה כנגד כתובתה דברי ר'
א בבית בעלה גובה כתובתה
תה עד עשרים וחמש שנים
מש שנים: **גמ'** אמר ליה אבוי
שנים ומרתא בת בייתוס עד
הנא איבעיא להו לרבי מאיר
: אמר ליה אבוי לרב יוסף
אחר שקיעת החמה לא גביא
ה טובל בארבעים סאה חסר
י יוסי לפני רבי שאמר משום
א מתחת ידיה גובה כתובתה
עד עשרים וחמש שנים מתיב
דנקיט שטרא וב"ה הוא דלאו
לא נקיט שטרא והכא במאי
י דמי אי דלא נקיטא כתובה
נה אחילתא הכא נמי כשחייב
י בר קוא תבעה כתובתה
הרי

ותנאי ב"ד א"נ שאבדתה אבל אם שטר וכו' פ"י שאינו
בה יוצא מת"י אינו גובה אלא עד כ"ה שנה מתיב ב"י
וחה על חובו אינו מפסיד בכך ה"ד אי דלא נקט שטר
אלמנה אחילתא פירוש האלמנה היא בת מחילה מפני
ח' למה הוא רוצה למחול חובו הוא מותיב לה והו

עין משפט
נר מצוה

כח א טוֹשֵׁעַ יִד שִׁימָן
תִּשְׁקֵי יִצְהָרָה:
ל ב ג מוֹי פִּטְיוֹן מִלֵּל
אִשׁוּת הִלֵּכָה כֵּן סָמָה
עֲשִׂינן מִח טוֹשֵׁעַ אֲהֵעַ
סִימָן קֹחַ סְקִיף א:
לא ד ה טוֹשֵׁעַ ח"מ
סִימָן נֹחַ סְקִיף א:
לב ו מוֹי שֶׁס הִלֵּכָה כֹּחַ
סָמָה שֶׁס טוֹשֵׁעַ
אֲהֵעַ סִימָן קֹחַ סְקִיף:
לג ז מוֹי שֶׁס טוֹשֵׁעַ שֶׁס
סְקִיף א:

תוספות רי"ד (המשך)

יצאנו להו' לית'מ' משמ' מנה
 מצולות ואין מחשבים מנה
 ושלום אלא שם איבדו
 כ' ה'א מפני שז'ו' וזמן
 המלחמה לקח כתובתו והוא
 חסד' ש'ה' ש'ה' כ'ה' בעל'ה
 י'וניות' מסכסין שבה כ'
 לעולם שזה ששקב' א'
 ש'פ' שמחלה אלא עבדו
 ממונותיה שאף א' היה
 רוצים להכותבו כתובתה
 אלא היתה מקבלת היא
 וכי' שלא תפסיד מונות
 רכ' ש'ה' א'ב' א'ב' א'ב' ש'
 ואלא ה'ה' וז'ן אותה ש'
 ג'וב'ה' כתובתה ע' כ'
 ש'ה' ש'ה' א'ב' א'ב' ש'ה'ה'
 כ'ה' ש'ה' ולא תבעה
 כ' מחלתו ודקא ש'ה'
 ה'ה' וז'ן אותה ש' א'ב' א'
 א'ה' וז'ן אותה ש' א'ה'
 ש'ה' ש'ה' מפני המונות
 ש'ה'ה' שא'פ'לו א' ה'ה'
 רוצים להכותבו כ' היא
 אלא היתה מקבלת ש'
 ותפסיד ממונותיה וכי'
 ש'ה' וז'ן א'ה' דאמר'ן
 כ'ה' ש'ה' ע' כ'ה' ש'ה'
 ש'ה' כ'ה' ש'ה' יוניות' מה'
 א'ב' א'ה' ה'ה' יוניות'
 א'ה' ע' כ'ה' וז'ן
 ש'ה' המורה ש'פ' א'ה'
 דאמר'ן חרש'ת' ח'ה'ה'
 נכ'כתובה למא' נ'מ' וכ'
 ע' כ'ה' ש'ה' כ'ה' ש'ה'
 כ'ה' ש'ה' ש'ה' ש'ה' ש'ה'
 בעל'ה כמ'ש'ק אלו'ו'
 כתובתה לעולם א'
 ש'ה' כ'ה' א'ה' ש'ה' ה'
 ע'כ'ר'ים אותה ה'ה'ים
 ואלא י'ה' ש'ה' כ'ה'ה'
 ע' כ'ה' ש'ה' וז'ן ש'ה'ה'
 מ'כ'ן מחלתו כ'ה' המורה
 כ'ה' ש'ה' כ'ה' ה'ה'ים
 י'ה' ש'ה' וז'ן ה'ה'
 י'ה' ש'ה' וז'ן ה'ה'
 י'ה' ש'ה' וז'ן ה'ה'

מחילה אלא כעבור הטובה
ששגשג ממנני יתומים ואם
היה ב"ה אצ"פ שונים
אותה שם אם עשת טובה
מבנותיהם שלה הן ואין
קוים לה כחכתובה ואם
בבירי חכמים ודעמיהו
משום מחילה אין לפרש
כגון שלא היה
זנים אותה. מזה יורשיה
מכריז וכתובה עד כ"ה
שנה בה' לה נשבעה ומתה
מוקד' לה מוריש שבויה
לשכונ' מפני שאינו מן
א"ל אב"י לרבה אתא
קודם שקיעת ההמה ביה
כ"ה לאחר שקיעת ההמה
א"ל בבי' כ' בהאי מורתה
אחית' א"ל אין כל
מדות חכמים כן היא
בב"מ סאה הוא טובל במ'
חסור קרובות א"ל
א"ל הניד ירש לפני ב'
ששמר משום אביו לא
יצא שכן שטר כתובה
ונוצט מתי' אבל שכן
כתובה יוצא מתי' גובה כ'
לעולם פ' ל"ש שבכ"ה
שנים מחלה כתובהה אלא
משפחה היתה מוסרת כגון
ב"ה גובה של' (בכתובה)
במאי נבי אלא לא וקטת
מנחת כל השנים מודה
הענין לה כשיחייב מודה: